

Περιφερειακή Ενότητα Νομού Τρικάλων

Δ/ΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Θεσμοί της Αυτοδιοίκησης και της κεντρικής Κυβέρνησης φιλικοί στο παιδί

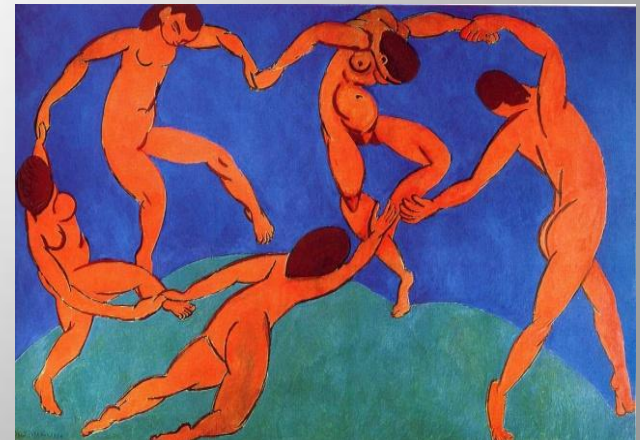
Βιωματικές δράσεις: Επιμορφωτικό Εργαστήριο Εκπαιδευτικών

Συγγραφείς:

- Σακκά Φωτεινή
- Κωστοπούλου Στεφανία
- Νικολακάκος Σωτήριος
- Σκεντέρης Νικόλαος
- Τσέτης Αλέξανδρος

ΣΠΑΡΤΗ

2015

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της έρευνας ήταν η αποτίμηση επιμόρφωσης εκπαιδευτικών που εφαρμόζουν τις βιωματικές δράσεις στην Α' Γυμνασίου, με την πραγματοποίηση εργαστηρίου με τον τίτλο: «Βιωματικές δράσεις... για ένα σχολείο που ενδιαφέρεται».

Η επιμόρφωση (30 ωρών), είχε ως στόχο να εισάγει τους εκπαιδευτικούς στις θεωρητικές αρχές συστημικής θεωρίας, της μετασχηματίζουσας μάθησης και της αισθητικής εμπειρίας, με απώτερο στόχο τη δημιουργία κατάλληλου ψυχολογικού κλίματος μέσα στην τάξη, το οποίο θα συμβάλλει στην αποτελεσματική μάθηση.

Υλικό & Μέθοδοι

Το εργαστήριο είχε βιωματικό χαρακτήρα και το περιεχόμενό του αντλήθηκε από τη θεματική ενότητα: 'Σχολική και Κοινωνική Ζωή' με απώτερο στόχο να συμβάλει:

- Στην προαγωγή της σωματικής και ψυχικής υγείας και ευεξίας των μαθητών/τριών, έτσι ώστε να ενδυναμωθούν και να διευκολυνθούν στην ομαλή μετάβασή τους στην νέα εκπαιδευτική βαθμίδα του Γυμνασίου.
- Στην ανάπτυξη εποικοδομητικής επικοινωνίας, της συνεργατικότητας, της ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.
- Στην καλλιέργεια ικανοτήτων και αξιών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής

Επιλογή μεθοδολογίας

Πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα, στην οποία χρησιμοποιήθηκαν:

- Κλειστού τύπου ερωτηματολόγιο
- Ημερολόγια
- Μέθοδος παρατήρησης με χρήση «φύλλου παρατήρησης»

Περιορισμοί της έρευνας

- Επειδή πρόκειται για λίγα άτομα που συμμετέχουν στη μελέτη, 24 εκπαιδευτικοί, δεν μπορούμε να προβούμε σε γενικεύσεις.
- Η ερευνητική μελέτη καθώς και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών γίνεται από την ίδια την ερευνήτρια, γεγονός που δημιουργεί την πιθανότητα της μεροληψίας κατά την ερευνητική ερμηνεία.
- Η έρευνα έχει περιορισμένη εμβέλεια γιατί αφορά τους εκπαιδευτικούς μιας συγκεκριμένης περιφέρειας.

Ερευνητικά ερωτήματα & αποτελέσματα

Το **πρώτο ερευνητικό ερώτημα** της μελέτης, αφορούσε τη στάση των εκπαιδευτικών (θετική ή αρνητική) για την ενσωμάτωση του συστημικού τρόπου σκέψης στο σχολικό πλαίσιο.

Ανιχνεύοντας τη διάθεση των εκπαιδευτικών για την εισαγωγή της συστημικής σκέψης στο σχολικό πλαίσιο, η άποψή τους για την ενσωμάτωση της συστημικής προσέγγισης στην εκπαίδευση μεταστράφηκε στο θετικότερο μετά την παρέμβαση, καθώς 13 άτομα είχαν πολύ θετική άποψη μετά την παρέμβαση, έναντι 4 πριν από την παρέμβαση, ενώ κανένας δεν είχε αρνητική ή επιφυλακτική στάση, σε αντίθεση με 4 άτομα που είχαν επιφυλακτική στάση πριν την παρέμβαση.

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα της μελέτης, αφορούσε τη στάση των εκπαιδευτικών (θετική ή αρνητική) για την ενσωμάτωση του συστημικού τρόπου σκέψης στο σχολικό πλαίσιο.

Διαφαίνεται ξεκάθαρα πως η πλειοψηφία των δασκάλων έχει αρκετά θετική έως πολύ θετική στάση για την ενσωμάτωση του συστημικού σκέπτεσθαι στη σχολική τάξη. Το παραπάνω αποτέλεσμα επιβεβαιώνονται και από την έρευνα της Osborne (2001: 119), η οποία θεωρεί ότι η συστημική μπορεί να εφαρμοστεί σε «μια ομάδα που δημιουργείται γύρω από ένα συγκεκριμένο έργο ή εκεί, όπου υπάρχει αλληλεπίδραση, όπως για παράδειγμα στην τάξη ή στην αίθουσα του προσωπικού ενός σχολείου».

Το **δεύτερο ερευνητικό ερώτημα** αφορούσε την στάση που έχουν οι εκπαιδευτικοί (θετική ή αρνητική) στην ενσωμάτωση της ομαδοσυνεργατικής σε συνδυασμό με την συστημική σκέψη στο σχολικό πλαίσιο.

Η άποψη των εκπαιδευτικών για την ενσωμάτωση της συστημικής προσέγγισης και της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου στη σχολική τάξη, μεταβλήθηκε προς το θετικότερο, σε συγκεκριμένες παραμέτρους, που αφορούσαν την ενσυναίσθηση, την παρατηρητικότητα, την αυτοδυναμία σκέψης και την ενεργητική συμμετοχή, καθώς και την αποτελεσματική μάθηση, όπου σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες μετά την παρέμβαση έδειξαν πολύ θετική άποψη ($p < 0,05$).

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα αφορούσε την στάση που έχουν οι εκπαιδευτικοί (θετική ή αρνητική) στην ενσωμάτωση της ομαδοσυνεργατικής σε συνδυασμό με την συστημική σκέψη στο σχολικό πλαίσιο.

Από την βιβλιογραφική ανασκόπηση προέκυψε ότι η υπεροχή της συστημικής προσέγγισης αφορά κυρίως την έννοια της αλληλεξάρτησης που εμπεριέχει. Παρόμοιες έρευνες σχολιάζουν ότι με την προσέγγιση αυτή, παρέχεται η δυνατότητα στους μαθητές όχι μόνο να κατανοούν τις θεμελιώδεις αξίες της συνεργασίας, αλληλεξάρτησης, αλληλεπίδρασης, συμμετοχής και συνυπευθυνότητας, αλλά και να διαπιστώνουν πώς αυτές λειτουργούν στη συν-διαμόρφωση του κόσμου (Δημητρίου, 2009).

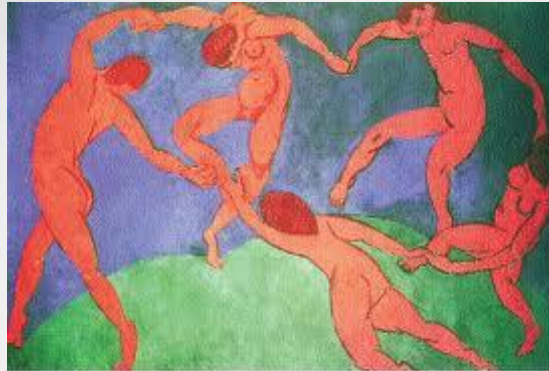
Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στο αν οι εκπαιδευτικοί έχουν θετική ή αρνητική στάση απέναντι σε έναν εκπαιδευτικό-εμπυχωτή που χρησιμοποιεί την τέχνη ως εργαλείο στη διεργασία ομάδας.

Η στάση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, μεταστράφηκε στο θετικότερο μετά την παρέμβαση, καθώς 16 άτομα είχαν πολύ θετική άποψη, έναντι 4 ατόμων πριν από την παρέμβαση, ενώ κανένας επιφυλακτική ή ουδέτερη στάση, σε αντίθεση με 3 άτομα πριν από την παρέμβαση.

"The life of Harriet Tubman", Jacob Lawrence

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορούσε το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν θετική ή αρνητική στάση απέναντι σε έναν εκπαιδευτικό-εμπυχωτή που χρησιμοποιεί την τέχνη ως εργαλείο στη διεργασία ομάδας.

Matisse, dance-2-1910

Η παραπάνω στάση συνάδει με αποτελέσματα ερευνών στα οποία αναδεικνύεται η ανάγκη των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση σε εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, η ανάγκη για συνεχή επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη αναδεικνύεται ως επιτακτική μέσα από τις εξελίξεις που καθορίζουν το σύγχρονο ρόλο του εκπαιδευτικού (Day, 2002).

Το τελευταίο **ερευνητικό ερώτημα** αναφέρεται στην άποψη των εκπαιδευτικών για την ενίσχυση του μετασχηματισμού τους σε σχέση με το ρόλο τους στο σχολικό πλαίσιο και για το ότι αν τελικά μπαίνουν σε εκπαιδευτικές διαδικασίες οι οποίες βασίζονται στις αρχές της συστημικής προσέγγισης και της αισθητικής εμπειρίας.

Όπως, αποτυπώθηκε στα αποτελέσματα της έρευνας, η πλειονότητα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και μάλιστα σε ποσοστό (83,3%) χρησιμοποιεί έργα τέχνης στη μαθησιακή διαδικασία και μάλιστα διαπιστώνουμε πως οι συμμετέχοντες αξιοποιούν περισσότερο τη μουσική σε ποσοστό (18%), το θέατρο (16%), αλλά και τη λογοτεχνία/ποίηση, ζωγραφική/ γλυπτική σε ποσοστό (15%), ενώ τα είδη τέχνης που χρησιμοποιούνται λιγότερο είναι ο χορός και ο κινηματογράφος, σε ποσοστό (9%) και τέλος να χρησιμοποιείται η φωτογραφία σε ποσοστό (7%).

Το τελευταίο **ερευνητικό ερώτημα** αναφέρεται στην άποψη των εκπαιδευτικών για την ενίσχυση του μετασχηματισμού τους σε σχέση με το ρόλο τους στο σχολικό πλαίσιο και για το ότι αν τελικά μπαίνουν σε εκπαιδευτικές διαδικασίες οι οποίες βασίζονται στις αρχές της συστημικής προσέγγισης και της αισθητικής εμπειρίας.

Επίσης από αντίστοιχη έρευνα σε σχολικό πλαίσιο επιβεβαιώνει το παραπάνω εύρημα για εκπαίδευση σε τεχνικές, όπως τη δραματοθεραπεία σε συνδυασμό με ζωγραφική και εικαστικά, μουσικοθεραπεία, παιχνίδια ρόλων και παραμύθι (Ευδοκίμου-Παπαγεωργίου & Ξανάκη, 1999: 84-107), δηλαδή σε όλα αυτά τα μέσα που διευκολύνουν τα παιδιά στην έκφραση των συναισθημάτων τους (Μπίμπου-Νάκου & Στογιαννίδου, 2006: 21).

Συζήτηση - συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε:

- Υπάρχει μεταστροφή προς το θετικότερο της πλειοψηφίας των εκπαιδευτικών για την ενσωμάτωση του συστημικού σκέπτεσθαι στη σχολική τάξη.
- Υπάρχει μεταστροφή προς το θετικότερο για την ενσωμάτωση της συστημικής και της ομαδοσυνεργατικής στη σχολική τάξη, και θετικότερη στάση, σε μια σειρά παραμέτρων όπως την ενσυναίσθηση, την παρατηρητικότητα, την αυτοδυναμία σκέψης και την ενεργητική συμμετοχή.
- Οι εκπαιδευτικοί είναι πεισμένοι ότι η συστημική και η ομαδοσυνεργατική ενισχύουν τη δυναμική της ομάδας και αναπτύσσουν τη θετική και κριτική σκέψη.

- Οι εκπαιδευτικοί είναι πεισμένοι για τη συμβολή της τέχνης στην ανάπτυξη της δημιουργικής και κριτικής σκέψης των μαθητών. Στα αποτελέσματα της έρευνας επίσης, αποτυπώνεται η ανάγκη των εκπαιδευτικών για εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης.
- Ως δυσκολία για την αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας, προέκυψε η μη εξοικείωση των εκπαιδευτικών με την τέχνη

«Η στοχάστρια» Φρέσκο στην Πομπηία

Σας ευχαριστώ!!!